

Abstrakt

Táto práca vytvára systém včasného varovania na hodnotenie systémového rizika a predpoveď systémových udalostí, t.j. období extrémnej finančnej nestability spojených s možnými reálnymi nákladmi, pre krátky horizont šiestich kvartálov a dlhý horizont dvanástich kvartálov na panele štrnástich krajín obsahujúcom vyspelé aj rozvojové ekonomiky. Najprv je zostavený indikátor finančného stresu pomocou agregácie indikátorov z trhov cenných papierov, peňažného, akciového a devízového trhu s cieľom určiť počiatok systémových finančných kríz pre jednotlivé krajiny v panele. Ďalej, výber indikátorov včasného varovania na hodnotenie a predpoveď systémového rizika prebieha v dvoch krokoch; príslušné horizonty predpovede pre každý indikátor sú určené pomocou jednopremenného logit modelu, za čím nasleduje nájdenie najužitočnejších indikátorov použitím metódy Bayesian model averaging. Potom sa logit modely zahrňujúce len užitočné indikátory aplikujú na panel krajín a ich výkon v rámci vzorky a mimo nej je hodnotený prostredníctvom viacerých štatistík. V závere po aplikovaní zostaveného modelu pre oba horizonty na Českú republiku bolo zistené, že zatiaľ čo oba modely majú veľmi dobrý výkon v rámci vzorky, t.j. oba predpovedajú 100% kríz, iba dlhý model dosahuje maximálny úžitok 0,5 a tiež maximalizuje plochu pod Receiver Operating Characteristics krivkou poukazujúcou na kvalitu predpovede.

Klasifikácia

C33, E44, F47, G01

Kľúčové slová

Systémové riziko, finančný stres, finančná kríza, indikátory včasného varovania, Bayesian model averaging, systém včasného varovania

E-mail autora

diana.zigraiova@yahoo.com

E-mail vedúceho práce

PetrJakubik@seznam.cz

Rozsah práce: 137 987 znakov